

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Causa Religionis Miscellaneorum Libri Tres In Diuersos
Tractatus antea non æditos, ac diuersis temporibus,
locisq[ue] scriptos digesti**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadii, 1545

VD16 C 4328

III. Acta antiqui dissidij inter principes & Ciuitates Germaniae, de
persecutione Cleri. Anno Domini 1381. facta, Excripta Moguntiae Anno.
1522.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29563

Acta antiqui dissidij
MISCELLANEO
RVM LIBRI SECUNDI
Tractatus Tertius

ACTA ANTIQVA TEMPORE EBER-
hardi Episcopi Vuormaciē, Ex codice quodam
scripto excerpta Moguntia.

Liga Ciuita-
tum,

Irca annos domini 1381. Ciuitates pot-
tentes Ratispona scilicet Nurenberga &
36. Oppida Sueuia Circa Rhenum Basile-
lea, Confluentia, Argentina, Spira, Vuor-
macia, Moguntia, Colonia &c. Item in
der Vuederau, Franckfurth, Friburg,
Vuetzslar, Gelnhausen, & alia Oppida & Ciuitates rega-
les, nec non aliqui Barones, nobiles, milites, & armigeri, et
præcipue duo Comites Iohannes & Rupertus de Nasa-
sau, & plures alij fecerunt ligam, nominatam, der Stett-
bundt, conducentes multos armigeros lanceatos, quos ma-
gnis stipendijs salariarunt, quibus uolebant resistere rap-
toribus qui circumquaque uagabantur, Quia Principes
terræ tales nequàm raptores fouebant, Ita quod nullus
securus audebat pertransire terram de loco ad locum.

Persecutio
Cleri in Ci-
uitatibus.

Interea Basilea, Argentina, Spira, Moguntia,
Vuormacia, Colonia, Susara, maximam clero infere-
bant persecutionem. Ita ut in quibusdam locis, uti Vuor-
macia

maciæ, Moguntia, communioni Oppidanorum & Opifium emendo, uendendo, piscando &c. inhibuerint, In quibusdam, ut Basileæ, Argentinæ, Columbariæ, ad omnia onera Laicorum supportanda clericos compulerunt, & sic ipsos Clericos magis quàm Iudæos persecuti sunt.

Non curantes Principes terrarum sed proprias uoluntates exequentes, spretis iuribus Legalibus, Canonicalibus, nec curantes incidere pœnas Canonum & legum contra tales promulgatas pro nihilo reputabant. Insuper hæ duæ ciuitates, Vuormacia & Moguntia statutum fecerunt abhominabile, quot nullus conciuium suorum deberent ferre mensuram antiquam à Clericis dantibus. Sic quod Clerici uina sua non potuerunt uendere.

Contemptus legum & Canonum.

Tandem in Octobri & Nouembri ciuitates & opida & alij ad confœderationem pertinentes obsederant Munitionem Burgkfolms & tribus hebdomadis obtinuerunt & funditus destruxerunt. Erat autem illa Municio firma habens possessorem loerum Simpertum, Laberi filium comitis in Solms.

Arx Burckfolms obsessa & expugnata.

Anno 1382. In fine Ianuarij exercitus ciuitatum Moguntinæ, Vuormaciæ, Spire, Hagenau, Argentinæ, Franckfordiæ, circa CCCC. Lanceatos cum Sagittarijs profecti sunt contra Dñm Iohannem Rodenstein, oppidum, & castra dicta Schotten, & munitionem Ermerstheim destruxerunt, & sic hæ ciuitates cū alijs opidis Sueuiæ confœderatæ, multas exercuerunt insolentias contra Clerum, ualde in elationem elatæ, quia aliquantulum prosperatæ sunt, quædam castra possidentes & dominos Arcium obsidentes. Et sic animum suum conuerterunt in clerum extirpandum, insurgentes in libertates Ecclesiæ, Quapropter in Moguntia cessatum est

Insolentia Ciuitatum in prosperis successibus.

Acta antiqui dissidij

Hæretici Ar-
ticuli.

est à diuinis per multos annos, quod ciues minime curarūt, imo deridebant, quia pullulabant in hæresi, præcipue habentes, 18. Articulos. Multotiens conuenerant tractantes de hæresi eorum, præcipue illa quod nullus presbyter possit conficere corpus Christi nisi soli presbyteri coniugati. Item prohibuerunt dicere, Aue maria, & symbolum, & alia huiusmodi menciens.

Clerus &
Vuormacia
recessit.

Anno autem 1385. Ciues Vuormaciensium. clero maximam uiolentiam intulerunt, & inter cætera mala absecarunt eis in curijs & domibus eorum omnem structuram præminentem super plateas & angulos platearum, hinc clerus recessit à ciuitate, reliquētes bona & possessiōes suas.

Cōtumacia
Vuormaciensium.

Anno 1386. Ciues Vuormaciensium. sepius euocati & citati ad tribunal regis Romanorum Vuentzeslai per clerū, propter magnam uiolentiam quam ciues intulerant clero. Ipsi autē ciues in sua rebellione persistentes, noluerunt cōparere nec se defendere, confidentes confœderationi scilicet der Stette bundt, & sic regali sententia fuerunt condemnati in nonnullas marcas auri.

Compositio
facta inter
Ciues et Cle-
ricos.

Tandem per Illustrissimū ducem Bauariæ Rupertum Iuniorē & Henricum Comitem de Spanheim uilis compositio inter clerum & ciues Vuormaciensium, facta est, uix durans ad 10. annos, & pace facta Neuhausen recuperata est. Continet autem litera compositionis hæc in se. Quod Sacerdotes uinum uendere possunt in ciuitate antiquæ mensuræ quod de suis habent beneficijs uel bonis paternis per septem septimanas, incipiendo à festo Pasche, Sed postea in minorilicet eis uendere mensura, de quo tñ facerent sicut ciues ipsi facere solent, inter se tamē propinare possunt, Sed non uendere &c. Item quod Sacerdotes pro absolutione ciuium Vuormaciensium, & ciuitatis sollicitè laborarent.

Anno

Anno autem 1387. feria sexta ante Martini, Ciuitates con-
 federatę scilicet, Moguntinensis, Vuormaciensis, Spiren-
 sis, sexcentos congregantes terram intrauerunt ducis Ruper-
 ti Bauarię, comburentes & uastantes omnia. Idę uero dux
 suos congregans satellites, Ipsi obuiam dans eos audacter
 inuasit & in eos insiliens ducentos interfecit, trecentos & ui-
 ginti captos tenuit, & ad Altheciam duxit, inter quos erant
 Sexaginta satellites ministri quos comburi in Kalkofen
 præcepit, dicens, uos tempore nocturno terram meam com-
 bustistis, sed ego uos clara die comburi faciam, alios autem
 copiose exactionauit. Actũ feria tertia ante Martini anno
 1388. Postea idę Dux etiã suis lanceatis ante ciuitatē Mo-
 guntinē omnes uillas circũsitos combussit, Hepheim, Dre-
 zēheim, Bodēheim, Laubēheim, Eadē faciēs Spireñ, Vuor-
 maciēñ, & Franckfardieñ, Argentineñ & alijs ciuitatibus
 existētibus in confœderatione, qui se nullatenus defendere
 potuerunt, nec ullus ausus fuit exire oppidum ac ciuitates,
 Et sic confœderati nihil fecerunt, sed uim & pudorem passi
 sunt, prius magna arrogantia omnia super rura præsumes-
 bant. Illis autem diebus in Almanię partibus aut regione
 Rheni publicę stratę itinerantiũ intrantium desertę sunt,
 quod gramina in eis creuerunt qualiter in pratis.

Post hæc proposuerunt ciuitates prædictę amplius nolle
 egredi ad terras principum inimicorum suorum nisi in locis
 ualde propinquis, Ex quibus eadem nocte aut die ad suos
 redire possint. Sic in istis prædictis guerris Principes & ciui-
 tates multa damna inuicem fecerunt. Sed tũ ciuitates multa
 maiora mala perpeßę sunt in abscatione uinearũ, sulcatio-
 num, agrorũ, et pratorũ, & in conculatione segetũ, et com-
 bustione prædiorũ. Postea circa Pentecostes, cum ciuitates
 exeuntes in confœderationem, maximas exposuissent pe-

Ff cunias

Bellum inter
 ciuitates &
 Ducę Bauar-
 rię Rupertĩ,

Dux uictor
 Ciuitatum.

Quanta per-
 tulerint dam-
 na Ciuitates

Act. Anti. diffidij inter Prin. & Ciuita. Germa:

pecunias circa conductum exercitum (nam habuerunt 1200. lanceatos, exceptis innumerabili uulgo ciuium mechanicorum rusticorum armatorum) & alia maxima damna intrassent, quia nihil utile egerunt, sed ubiq; succumbebant. Tunc dominus Adolphus Archiepiscopus Moguntinensis & Episcopus Badenburgen. cum magistro militie hospitalitatis sanctae Mariae teutonicorum qui dicebatur Ioannes de Vemingen, se interposuerunt, & pacem fecerunt, ut ciuitates diuersae magnas summas pecuniarum soluerent principibus pro damnis uillanis illatis, & rubore & pudore magnu in tanta expositione perpeffa sunt. Et sic conspiratio cofederatiōis ciuitatu annihilata et soluta et lis sedata est.

Exscriptum Moguntiae, Anno 1522.

MISCELLANEO
RVM LIBRI SECUNDI
Tractatus Quartus.

DE VIÆ AGENDI
ad tollendum in religione diffidium Lutheranum.

VIA MITIOR CONTRA
Lutheranos.

Pristina Germanorū felicitas.

Audare antiquam pietatem & obedientiam Germanorum, per quam non solum felicitatem in caelis, sed & gloriam opesq; ac dignitates consequuti sunt in terris. Itaq; esse hodie Germaniā opibus, potentia, honoribus ac optimis quibusq; uitae institutis longe.